

Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya Màster en ensenyaments artístics de Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic Curs 2021-2022

Distribució del pla d'estudis del màster

Tipus matèria	Matèria	Assignatura	Tipus	Semestre	Crèdits	
					assig	matèria
Matèries obligatòries comunes	-Identificació i conservació preventiva del patrimoni fotogràfic	Identificació de les tècniques fotogràfiques i caracterització dels materials fotogràfics	OB	1r semestre	6	12
		Conservació preventiva dels materials fotogràfics	OB	2n semestre	6	
	-Intervenció del patrimoni fotogràfic	Conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre suport de vidre i metall	OB	1r semestre	6	18
		Conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre suport de paper	OB	1r semestre	6	
		Conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre suport de plàstic	OB	1r semestre	6	
-Pràctiques	Pràctiques externes	OB	2n semestre	12	12	
Matèria obligatòria amb assig. optatives*	-Història, digitalització i reproducció del patrimoni fotogràfic i de les tècniques fotogràfiques	Història de la fotografia i de les tècniques fotogràfiques	OP*	1r semestre	6	6
		Reproducció de les tècniques fotogràfiques i digitalització	OP*	1r semestre	6	
TFM	-Treball final de màster	TFM	TFM	2n semestre	12	12

*Aquesta matèria és obligatòria però cal triar entre dues assignatures optatives de 6 crèdits.

Guia docent assignatura Conservació preventiva dels materials fotogràfics

1. Dades generals de l'assignatura		
Nom de l'assignatura	Conservació preventiva dels materials fotogràfics	
Tipus d'assignatura	Obligatòria	
Caràcter	Formació teòrica i metodològica	
Impartició	Primer semestre	
Crèdits ECTS de l'assignatura	6 crèdits ECTS	
Hores	150 hores	
Desglossament del nombre total d'hores de l'assignatura	Estimació hores presencials	60 hores
	Estimació hores treballs dirigits (no presencials)	40 hores
	Estimació hores aprenentatge autònom	50 hores
Responsable del Màster	Dr. Miquel Mirambell Abancó	
Coordinador del Màster i de la matèria	Dr. Àlex Prunés i Bosch	
Professor/s que imparteixen l'assignatura	Rafel Torrella Reñé	
Idioma d'impartició	Català	
Descripció	L'assignatura ha de formar els alumnes sobre els criteris bàsics a tenir present a l'hora d'enfrontar-se a materials fotogràfics de cara a realitzar les primeres intervencions encaminades a la seva conservació a partir de la protecció íntima i secundària, realitzar la descripció del seu estat material, planificar el condicionament d'espais per a la seva conservació, i assolir els criteris bàsics per a la possible exhibició d'originals fotogràfics. Les pràctiques de protecció íntima es realitzaran al taller amb materials fotogràfics i es complementaran les sessions teòriques amb visites a centres patrimonials amb col·leccions i fons fotogràfics.	

--	--

2. Competències generals

- CG1. El titulat ha de ser capaç d'aplicar coneixements avançats que demostrin, en un context tecnològic altament especialitzat, una comprensió detallada i fonamentada dels aspectes teòrics i pràctics de la metodologia de treball en el camp de la conservació i restauració, i de l'exposició, emmagatzematge i dipòsit del material fotogràfic.
- CG2. El titulat ha de ser capaç d'aplicar i integrar els coneixements adquirits a partir de la seva comprensió per tal de tenir la capacitat de resoldre problemes en contextos interdisciplinaris.
- CG3. El titulat ha de tenir la capacitat de seleccionar la teoria científica i la metodologia més adients en cada cas a partir d'una reflexió ètica i a partir de la normativa internacional.
- CG4. El titulat ha de tenir l'habilitat de realitzar els projectes d'intervenció previs i la capacitat de gestionar la documentació posterior que es derivi de cada intervenció
- CG5. El titulat ha de tenir l'habilitat de gestionar intervencions complexes a partir de la proposta de noves metodologies de treball en la gestió i intervenció del patrimoni fotogràfic.
- CG6. El titulat ha de ser capaç de transmetre els resultats derivats de la investigació i/o intervenció realitzada.
- CG7. El titulat ha de tenir la capacitat de participar en projectes d'investigació a nivell científic i tecnològic en el camp del patrimoni fotogràfic, en contextos interdisciplinaris.

4. Competències específiques

- CE1. El titulat ha de tenir la capacitat d'identificar els diferents tipus de tècniques fotogràfiques i els materials emprats en la seva fabricació i manufactura.
- CE2. El titulat ha de tenir la capacitat de planificar i desenvolupar sistemes de presentació, exposició, emmagatzematge i dipòsit de material fotogràfic.
- CE3. El titulat ha de tenir la capacitat de caracteritzar i diagnosticar l'estat de conservació dels diferents tipus de suport fotogràfic, integrant els resultats dels estudis i les anàlisis científiques corresponents.
- CE4. El titulat ha de tenir la capacitat de planificar i desenvolupar les diferents tècniques i procediments de conservació i restauració del patrimoni fotogràfic sobre diferents suports.
- CE6. El titulat ha de tenir la capacitat d'aplicar les tècniques més adients per la preservació de la fotografia digital i els coneixements per a la digitalització del patrimoni fotogràfic.
- CE8. El titulat ha de tenir la capacitat d'aplicar les tècniques més adients per la preservació de la fotografia digital i els coneixements per a la digitalització del patrimoni fotogràfic.
- CE10. El titulat ha de tenir la capacitat de desenvolupar projectes i actuacions de conservació preventiva del patrimoni fotogràfic en col·leccions i museus.

5. Resultats aprenentatge

1. Comprendre la tècnica de la fotografia.
2. Identificar els procediments fotogràfics.
3. Identificar les alteracions físiques i químiques dels procediments fotogràfics.
4. Aplicar les bases teòriques i metodològiques per a l'adequada conservació de la fotografia.
5. Identificar necessitats de conservació i elaborar protocols d'actuació de col·leccions fotogràfiques.
6. Planificar un projecte integral de conservació preventiva en fons i col·leccions fotogràfiques.
7. Contrastar les iniciatives pròpies amb les d'altres professionals quan la situació ho requereix i treure'n les conclusions adients.
8. Valorar positivament el treball interdisciplinari, respectant les diferents especialitzacions.
9. Defensar els propis criteris tot respectant els dels altres.
10. Mantenir una investigació sostinguda i estudi crític.

6. Continguts

7. Problemàtiques específiques de les col·leccions fotogràfiques.
8. Estudi diagnòstic de l'estat de conservació de les col·leccions fotogràfiques.
9. Preservació de les col·leccions fotogràfiques.
10. Organització de les col·leccions fotogràfiques.
11. Protecció de les col·leccions fotogràfiques.

7. Activitats formatives de l'assignatura

Activitat formativa	Hores	Presencialitat
Teoria.	12,5	100%

Pràctica de taller, laboratori, experimental.	45	100%
Esdeveniments científics i/o divulgatius.	12,5	100%
Sortides.	5	100%
Presentació/exposició.	5	100%
Treball tutorat.	20	10%
Treball autònom de l'estudiant.	50	0%

8. Programació de l'assignatura

Unitat de programació 1: Protecció íntima dels materials fotogràfics 15 hores

Descripció:

Establiment de diferents tipus de protecció de les fotografies en correspondència a la seva tècnica, estat i ús.

Els continguts desenvolupats seran:

6. Caracterització del deteriorament fotogràfic.

7. Problemàtiques específiques de les col·leccions fotogràfiques.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Pràctica de taller.

Metodologies docents:

- Mètode expositiu.
- Pràctica en obra real.
- Resolució d'exercicis i problemes.
- Estudi de casos.
- Aprenentatge basat en problemes / projectes.

Sistema d'avaluació:

- Exercicis pràctics.

Ponderació: 25%

Unitat de programació 2: Dipòsits 15 hores

Descripció:

Anàlisi dels criteris necessaris per a la creació de dipòsits adequats a la conservació de les diferents tipologies de materials fotogràfics.

Els continguts desenvolupats seran:

7. Problemàtiques específiques de les col·leccions fotogràfiques.

9. Preservació de les col·leccions fotogràfiques.

10. Organització de les col·leccions fotogràfiques.

11. Protecció de les col·leccions fotogràfiques.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Sortides.

Metodologies docents:

- Mètode expositiu.
- Estudi de casos.
- Resolució d'exercicis i problemes.

Sistema d'avaluació:

- Proves escrites.

Ponderació: 25%

Unitat de programació 3: Elements complementaris en conservació preventiva 15 hores

Descripció:

Creació d'informes de condicions de diferents tipologies documentals (simples, compostes, de fons) així com normatives de manipulació, propostes d'avaluació, etc.

Els continguts desenvolupats seran:

- 7. Problemàtiques específiques de les col·leccions fotogràfiques.
- 10. Organització de les col·leccions fotogràfiques.
- 11. Protecció de les col·leccions fotogràfiques.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Pràctica de taller.

Metodologies docents:

- Treballs en grup.
- Aprenentatge basat en problemes / projectes.
- Estudi de casos.

Sistema d'avaluació:

- Exercicis pràctics.

Ponderació: 25%

Unitat de programació 4: Exposició de fotografies

15 hores

Descripció:

Establir els criteris necessaris per a l'exposició de fotografies, com condicions de la sala, muntatges, cartel·les.

Els continguts desenvolupats seran:

- 7. Problemàtiques específiques de les col·leccions fotogràfiques.
- 9. Preservació de les col·leccions fotogràfiques.
- 10. Organització de les col·leccions fotogràfiques.
- 11. Protecció de les col·leccions fotogràfiques.

Activitats formatives:

- Teoria.
- Pràctica de taller.
- Sortida.
-

Metodologies docents:

- Classe expositiva participativa.
- Estudi de casos.

Sistema d'avaluació:

- Proves escrites.

Ponderació: 25%

9. Sistemes d'avaluació

CRITERIS D'AVALUACIÓ

- Capacitat d'assimilar i transmetre els coneixements teòrics de forma escrita i/o oral.
- Ús correcte de la terminologia específica.
- Participació de l'alumne en les activitats proposades.
- Interès en la recerca d'informació relacionada amb les activitats proposades.

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

- Realització de totes les activitats proposades.
- Valoració dels coneixements assolits a partir de treballs teòrics i/o proves de coneixement.
- Valoració de la participació de l'alumne amb les activitats realitzades a classe.
- Proves escrites.

- Proves orals.
- Treballs.
- Exercicis pràctics.

CÀLCUL DE NOTES:

- Proves escrites: 20%
- Proves orals: 10%
- Treballs: 20%
- Exercicis pràctics: 40%
- Participació a classe: 10%

10. Fonts d'informació bàsica

- ALBERCH, R; FREIXAS, P; MASSANAS, E. *L'arxiu d'imatges: propostes de classificació i conservació*. Barcelona: Direcció General de Patrimoni Artístic, Generalitat de Catalunya, 1998.
- BOADAS, J; CASELLAS, LL-E; SUQUET, M.A. *Manual para la gestión de fondos y colecciones fotográficas*. Girona: Biblioteca de la Imagen. CCG Ediciones - CRDI, 2001.
- FORNÍES MATÍAS, Zoel. *La climatización de los depósitos de archivos, bibliotecas y museos como método de conservación*. Gijón. TREA, 2011.
- FRANCONEL, G; MÉNDEZ TAMARGO, C; VALVERDE VALDÉS, M.F. *Manual de diagnóstico de conservación en archivos fotográficos*. Archivo General de la Nación. México, 2000.
- HENDRIKS, K.B. *Preservación y restauración de materiales fotográficos en archivos y bibliotecas*. Un estudio del RAMP con directrices. París: UNESCO, 1984.
- HENDRIKS, K.B. *Fundamentals of Photograph Conservation: a study Guide*. National Archives of Canada. Lugus publications, 1991.
- KOCKAERTS, Roger. *Techniques d'archivage pour les emulsions argèntiques N&B modernes*. Bruxelles. Editions pH7, 1985.
- KOCKAERTS, Roger. *Traitements de conservation de l'emulsion baritee*. Bruxelles: Editions pH7, 2002.
- PAVAO, L. *Conservación de Colecciones de Fotografía*. Cuadernos técnicos. Granada: Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. Centro Andaluz de la Fotografía. Editorial Comares, 2001.
- PEÑA ARO, Sandra. *La conservación preventiva durante la exposición de fotografía*. Gijón. TREA, 2014.
- REMPEL, Siegfried. *The care of photographs*. New York: Lyons & Burford Publishers, 1987.
- RIEGO, B; ALONSO, M; MUÑOZ, T; ARGERICH, I; FUENTES, A. *Manual para el uso de archivos fotográficos*. Fuentes para la investigación y pautas de conservación de fondos documentales fotográficos. Santander: UC-MEC, 1997.
- RITZENTHALER, M; MUNOFF, G; LONG, M. *Archives and Manuscripts: Administration of Photographic Collections*. Chicago: SAA, Basic Manual Series, 1984.
- SCHWARZ, D. *Conservation des images fixes*. Paris: La documentation française, 1977.
- VVAA. *Actes du colloque Conservation et restauration du patrimoine photographique*. Paris: Audiovisuel, 1985.